

Marking Scheme.....2024 – Punjabi (004)
ਅੰਕ ਯੋਜਨਾ/ਪੜਤਾਲ-ਯੋਜਨਾ :2024-ਪੰਜਾਬੀ (004)

ਜਮਾਤ : For all classes

ਕੋਡ ਨੰ. 037

ਵਿਸ਼ਾ : ਪੰਜਾਬੀ

ਕੁਲ ਅੰਕ : 80

ਉਪ-ਪਰੀਖਿਅਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਪੂਰਵਕ ਅਧਿਐਨ ਕਰਕੇ ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ। ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੂਰੇ ਅਤੇ ਸਹੀ ਹਨ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਦੇਣ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਨਾ ਕਰੋ।

ਆਮ ਹਿਦਾਇਤਾਂ :

- (i) ਪਰੀਖਿਅਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਮ ਸੰਕੇਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।
- (ii) ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।
- (iii) ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਗਲਤੀਆਂ ਜਾਂ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
- (iv) ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸੰਕੋਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਜਵਾਬ ਬਿਲਕੁੱਲ ਸਹੀ ਹਨ।
- (v) ਪਰੀਖਿਅਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਅੰਕ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਵੀ ਵਧਾਏਗਾ।
- (vi) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਜਵਾਬ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹੈਂਡ-ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਦੀ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- (vii) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਇਕ ਵਾਧੂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉੱਚ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਯੋਗ ਉੱਤਰ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- (viii) ਹੈਂਡ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਦੀ ਮਾਰਕਿੰਗ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣਗੇ।

- (ix) ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਵਾਬਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ। ਸਲਾਹ ਜੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਨਾਮ ਬਦਨਾਮ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜਰੂਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ :

- (i) ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਉਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬ ਅੰਕ ਅੰਤਿਮ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਸੂਚਕ ਅਤੇ ਸੰਕੇਤਕ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਪਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਖਰੇ ਪਰ ਢੁੱਕਵੇਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਢੁੱਕਵੇਂ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
- (ii) ਸ਼ੁੱਧ, ਅਰਥਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸਟੀਕ ਜਵਾਬਾਂ ਲਈ ਉਚਿਤ ਭਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।
- (iii) ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
- (iv) ਸਪੈਲਿੰਗ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਅਤੇ ਡਾਇਵਰਸਨ (ਵਿਸ਼ਾਂਤਰ) ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਅੰਕ ਦੇ ਕੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਾ ਕਰੋ ।
- (v) ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਹੁਨਰ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।
- (vi) ਮੁੱਖ-ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਸਿਰਫ ਮਾਰਕਿੰਗ ਨਿਰਦੇਸ਼/ਹਦਾਇਤਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਜੇਕਰ ਜਵਾਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਵਾਬ ਸਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਰੀਖਿਅਕ, ਮੁੱਖ-ਪਰੀਖਿਅਕ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇ।

ਜਮਾਤ-ਦਸਵੀਂ

ਵਿਸ਼ਾ : ਪੰਜਾਬੀ

ਸੈਸ਼ਨ : 2023-24

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ 80

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ.	ਭਾਗ ਨੰ.	ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਭਾਗ/ਉਪ ਭਾਗ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਉੱਤਰ	ਅੰਕ ਵੰਡ	ਪੂਰਨ ਅੰਕ	ਟਿੱਪਣੀਆਂ, ਸੰਕੇਤਕ ਨੁਕਤੇ
ਭਾਗ (ੳ)					
1.				5	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ
	(i)	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ	1		
	(ii)	ਦੇਸ਼ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨਾ	2		
	(iii)	ਜੇਕਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ, ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜ ਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਵਿਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਵੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇ।	2		
2.				4	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ
	(i)	ਬਗਾਵਤ, ਅਦਾਵਤ, ਕਹਾਵਤ, ਸਖਾਵਤ	1		
	(ii)	ਸਰਪੰਚ, ਸਰਗੁਣ, ਸਰਤਾਜ, ਸਰਮਾਇਆ	1		
	(iii)	ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ?	1		
	(iv)	ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ	1		
3.				4	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ
	(i)	ਪਰਲੌਕ (ੳ)	1		
	(ii)	ਸੌ ਸੁਖ (ੲ)	1		
	(iii)	ਅਕਰਮਕ (ੳ)	1		
	(iv)	ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਚਕ ਪੜਨਾਂਵ (ਅ)	1		

4.				3	
		“ਵਾਹ! ਅੰਬ ਕਿਹਾ ਸੁਆਦਲਾ ਹੈ!”	3		ਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਉੱਤਰ ਸੰਬੰਧ ਜਿਆਦਾ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਿਖੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵੀ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
5.		ਮੁਹਾਵਰੇ ਦੇ ਅਰਥ		2	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਜੇ ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਅਰਥ ਦਿੱਤੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(i)	ਪਛਤਾਉਣਾ ਜਾਂ	2		
	(ii)	ਤਬਾਹ ਕਰਨਾ			
6.				2	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਜੇ ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਅਰਥ ਦਿੱਤੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
		ਹਰਮਨ : ਨਾਂਵ, ਖਾਸ ਨਾਂਵ, ਪੁਲਿੰਗ, ਇਕਵਚਨ, ਕਰਤਾ ਕਾਰਕ, ਸਾਧਾਰਨ ਰੂਪ ਕਾਰ : ਨਾਂਵ ਆਮ ਨਾਂਵ, ਇਸਤਰੀ ਲਿੰਗ, ਇਕਵਚਨ, ਕਰਮ, ਕਾਰਕ, ਸਾਧਾਰਨ ਰੂਪ।	2		
7.		ਲੇਖ		5	
		ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਤੀਰਥ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਜਾਂ ਦੀਵਾਲੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ	5		ਸ਼ਬਦ-ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਘੱਟ/ਵਾਧੂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ, ਤੱਥਾਂ

					ਤੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
8.		ਪੱਤਰ		5	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨੁਕਤਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਨੁਕਤੇ ਵਰਤੇ ਤਾਂ ਸਹੀ ਅਰਥ ਸਮਝ ਕੇ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
		ਡਾਕੀਏ ਦੀ ਸਿਕਾਇਤ ਬਾਰੇ ਡਾਕ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਮਾਫ਼ੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ	5		
ਭਾਗ (ਅ)					
9.				3	ਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸੰਖੇਪ ਤੇ ਢੁੱਕਵਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
		ਕਵੀ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖਾਵਾਂ ਡਾ. ਦੇਵਿੰਦਰ ਬੀਬੀਪੁਰੀਆ ਕਵਿਤਾ ਰੁੱਖਾਂ ਵਾਝੇ ਧਰਤੀ ਕੁੱਖ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਪੁਸਤਕ ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਰਨਾਂ-2 ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਰਨਾਂ-2	1+2		
10.				5	
	(i)	ਡਾ. ਦੇਵਿੰਦਰ ਬੀਬੀਪੁਰੀਆ (ਸ)	1		ਬਹੁ ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ
	(ii)	ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ (ਉ)	1		
	(iii)	ਆਪਣੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ (ਅ)	1		

	(iv)	ਚਾਟੀਆਂ ਤੇ ਮਧਾਣੀਆਂ (ੲ)	1		ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(v)	ਤੀਆਂ ਲਾਉਂਦੀਆਂ ਤੇ ਕਿੱਕਲੀ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ (ੳ)	1		
11				5	
	(i)	ਸ੍ਰੀ ਮੋਹਨ ਲਾਲ	1		ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(ii)	ਜਲੰਧਰ ਦਾ	1		
	(iii)	ਆਪਣੀ ਭੂਆ ਦੇ ਘਰ	1		
	(iv)	ਟੋਪ ਫਲੋਰ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ	1		
	(v)	ਅਰਚਨਾ ਦਾ ਪਤੀ ਸੰਜੀਵ	1		
12.		ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਉੱਤਰ		3	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(i)	ਤਿੰਨ ਚੂੜੀਆਂ	1		
	(ii)	ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ	1		
	(iii)	1952 ਵਿਚ	1		
	(iv)	27 ਜੁਲਾਈ 2015 ਨੂੰ	1		
	(v)	ਪਵਿੱਤਰ ਪਾਪੀ	1		
13.				8	ਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਢੁੱਕਵੇਂ ਪਰ ਸੰਖੇਪ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵੀ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(i)	ਕਣਕ, ਝੋਨਾ, ਅੰਗੂਰ ਤੇ ਕਿਨੂੰ	2		
	(ii)	ਤਾਜੀ ਹਵਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਚੁਸਤੀ, ਫੁਰਤੀ, ਸ਼ਕਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ	2		
	(iii)	Lipkaar ਰਾਹੀਂ ਅੰਗ੍ਰੇਜੀ ਦੇ ਰਿਵਾਇਤੀ ਕੀ-ਬੋਰਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਟਾਈਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ	2		
	(iv)	ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ	2		

		ਆਪ-ਮੁਹਾਰੇ ਛੁੱਟਦੇ ਹਨ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਚਾਵਾਂ ਤੇ ਦਰਦ ਵਿਛੋੜਿਆਂ ਦਾ ਸੁੱਚਾ-ਸੁਚਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ, ਜਨਮ ਤੋਂ ਮਰਨ ਤਕ ਦੇ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਲੋਕਗੀਤ।			
14.				8	
	(i)	ਟਾਂਗੇ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰੋਹਿਤ, ਪਿੱਛੇ ਬੈਠੀ ਅਧੱਖੜ ਉਮਰ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਬਜ਼ੁਰਗ, ਦੁਜੀ ਸਵਾਰੀ, ਤੀਜੀ ਸਵਾਰੀ, ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਠੀ ਸਵਾਰੀ ਨਾਲ ਬੈਠੀ ਸਵਾਰੀ ਪਿਛਲੀ ਸੀਟ ਵਾਲੀ ਸਵਾਰੀ	2		ਜੇ ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਸ਼ਬਦ ਗਲਤੀ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਨਾਲ ਉੱਤਰ ਦੇ ਭਾਵ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਬਣਦੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(ii)	ਇਹ ਫੁਲਕਾਰੀਆਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਨੂੰਹ ਧੀ ਹੰਢਾਉਣ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ, ਉਸਦਾ ਰੇਸਮੀ ਕੁੜਤਾ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੇਮੀ ਦੀ ਨੂੰਹ ਨੂੰ ਦੇਵੇਗੀ।	2		
	(iii)	ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਪਿਤਾ ਦੀ ਸੇਵਕ, ਗੁਰੂ-ਭਗਤੀ ਤੇ ਸੇਵਾ ਭਾਵ ਦੇਖ ਕੇ ਹੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਨਾਂ ਰੱਖਿਆ ਭਾਨੀ, ਇਸਨਾਨ ਕਰਾਉਂਦਿਆਂ ਪਾਵਾਂ ਟੁੱਟਣਾ ਤੇ ਹੱਥ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਦੇਣਾ।	2		

	(iv)	ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ, ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਨਮਾਜ਼, ਰੋਜ਼ੇ ਰੱਖਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਕਿ ਧਰਮ ਦੋਸਤ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ, ਛੋਟੀ ਸੋਚ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਲੜਨ ਦਾ ਸਾਧਨ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਸਿੱਖੀ, ਗੀਤਾ ਪੜ੍ਹੀ, ਸਾਕਾਹਾਰੀ।	2		
15.				6	
	(i)	ਪੱਛਮੀ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੇ ਹੇਠ ਸਾਡਾ ਖਾਣ-ਪੀਣ, ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ, ਪਸ਼ੂਆਂ ਨਾਲੇ ਸਾਡੇ ਸੰਬੰਧਾਂ, ਸਾਡੀ ਅਪਣੱਤ, ਦਿੱਲੀ ਮੋਹ-ਪਿਆਰ ਤੇ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝਾ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਪਰੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲੀ ਦਾ ਅਸਰ। ਜਾਂ	3		ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਢੁੱਕਵਾਂ ਤੇ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
		ਸਰਹੱਦਾਂ ਦੀਆਂ ਲਕੀਰਾਂ ਤੇ ਕੰਡਿਆਲੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣਾ ਨਫਰਤ ਤੇ ਲੜਾਈਆਂ ਝਗੜੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਮੁਹੱਬਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੀਜਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।	3		
	(ii)	ਸਵੇਰੇ ਉੱਠ ਦੇ ਹੀ ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚ ਚਾਹ ਪੀਣੀ, ਸਵੇਰ ਦੀ ਸੈਰ	3		

		ਨਾ ਕਰਨੀ, ਘੱਟ ਨੀਂਦ ਲੈਣੀ ਜਾਂ			
		ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਇਹ ਸਾਫ਼ਟਵੇਅਰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ 120 ਫੋਂਟਾਂ ਅਤੇ 27 ਕੀ-ਬੋਰਡ ਖਾਕਿਆਂ (logouts) ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ।	3		
16.				6	
	(i)	ਪਹਾੜੀ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਗੱਠੇ, ਘਾਹ ਤੇ ਪਿੱਠੂ ਟੋਕਰੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਪਿੱਠਾਂ ਉੱਤੇ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਪਹਾੜੀ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਪਰ ਨਵੀਂ ਵਿਆਹੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਗਰੁੱਪ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਚਾਂਭਲ ਗਈਆਂ। ਪਹਾੜੀ ਕੁੜੀ ਨੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਲ ਤਾਂ ਹੈ ਨਹੀਂ ਜੋ ਗੁੱਤੇ ਕਰ ਸਕਣਗੀਆਂ। ਜਾਂ	3		ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਢੁੱਕਵਾਂ ਤੇ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
		ਲੇਖਕ ਨੇ 633 ਮੀਟਰ ਦੀ ਉਚਾਈ ਉੱਤੇ ਪਸਰੀ			

		ਪਹਾੜੀ ਉਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਮੈਲਬੋਰਨ ਸ਼ਹਿਰ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਦਿਖਿਆ ਨਾਲ ਹੀ 36 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਚੜ੍ਹਦੇ ਉਤਰਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਵੀ ਵੇਖੇ ਜੋ ਅਦਭੁੱਤ ਨਜ਼ਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।			
	(ii)	BOSS ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਾਇਨਕਸ ਆਧਾਰਿਤ ਮੁਫਤ ਅਤੇ ਖੁਲਾ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਹੈ। ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮੇਤ 19 ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ	3		
		ਮੁਟਿਆਰ ਕੁੜੀਆਂ ਰੁੱਤਾਂ ਤੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਤ੍ਰਿੰਝਣ ਕੱਤਦੀਆਂ ਤੇ ਪੀਘਾ ਝੂਟਦੀਆਂ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਗਿੱਧਾ ਵੀ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।			
17.				6	
	(i)	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਬਿਬੇਕ ਨਾਲ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਜਾਂ	3		ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਢੁੱਕਵਾਂ ਤੇ ਮਿਲਦੇ-
		ਸਭ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਅਸਰ			

		ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਪਿਆ। ਹਿੰਦੂ, ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਭਿਆਨਕ ਫ਼ਿਰਕੂ-ਫ਼ਸਾਦ, ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ, ਸਭ ਤੋਂ ਜੁਲਮ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣਾ ਪਿਆ।			ਜੁਲਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(ii)	ਜਨਮ 1590, ਪਿਤਾ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ, ਮਾਤਾ ਮਨਸਾ ਦੇਵੀ, ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਾਉਂਦਿਆਂ ਪਾਵਾ ਟੁੱਟਿਆ, ਟੁੱਟੇ ਪਾਵੇ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਰੱਖਿਆ, ਖੂਨ ਵਗਿਆ ਪਿਤਾ ਨੇ ਵੇਖਿਆ, ਵਰ ਮੰਗਣ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਘਰ ਵਿਚ ਹੀ ਗੁਰਿਆਈ ਮੰਗੀ, 1655 ਈ. ਵਿਚ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਏ। ਜਾਂ	3		
		ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਇਕ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵੀ ਵੇਚਣੀਆਂ ਪੈਣ ਤਾਂ ਜੀ ਨਹੀਂ ਚੁਰਾਉਣਾ। ਹੱਥੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ। ਵਿਹਲੇ ਬੈਠਣਾ ਵੱਡੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਉਪਰ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਵੀ ਜਨਤਾ ਨਾਲੋਂ ਨਹੀਂ ਟੁੱਟਣਾ, ਧਰਮ-ਨਿਰਪੇਖ, ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਨਿਯਮ-ਬੱਧ।			